

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Babcinschi Nelly în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui

Grițco Andrei xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.10.2019 - 29.11.2019;

Instanța de apel: 22.07.2020 - 27.10.2020;

Instanța de recurs: 25.01.2021 - 14.07.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 29 noiembrie 2019, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Grițco Andrei a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen 4 ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 4 ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă, fiind dispusă încasarea din contul lui Grițco Andrei în beneficiul succesorilor părții vătămate Cunacova Nina și Impărățel Eugeniu, în mod solidar, suma de 23 629 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 600 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest, pretențiile au fost respinse.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Grițco Andrei, la 23.08.2019, aproximativ la ora 14.00 min, aflându-se în stare de ebrietate, conducând motocicletă de model „Suzuki Motor” cu n/î xxx, în lipsa permisului de conducere pentru categoria respectivă „A”, deplasându-se pe str. 31 August 1989, din direcția str. Valea Trandafirilor, spre Ciuflea, având ca pasager în spate pe Cunacova Xenia, care era fără cască de protecție, fără a manifesta diligența necesară la trafic, neținând cont de totalitatea factorilor specifici condițiilor rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător, n-a luat în considerare starea lucrurilor în traficul rutier ce reflectă gradul de protecție a

participanților la el împotriva accidentelor și consecinței acestora, n-a ținut cont de existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, prin ce a ignorat prevederile Regulamentului Circulației Rutiere (RCR), Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 și anume: prevederile pct. 3 al RCR, potrivit căruia: „participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile, de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acelea care sunt provocate de circumstanțe iminente”; prevederile pct. 11 lit. c) din RCR, conform cărora ”Conducătorul de vehicul, este obligat să poarte pe cap casca de protecție prinsă cu cataramă în timpul deplasării pe motocicletă (ciclomotor) și să se asigure că pasagerii au procedat la fel”; prevederile pct. 45 (1) și (2) al (RCR), în conformitate cu care: “(1) Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihologică ce influențează atenția și reacția, b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, d) condițiile rutiere; dar și cernitele art.22 alin.(4) din Legea nr. 131 -XVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, potrivit cărora: „participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului, să nu periclitizeze siguranța unor alți participanți la trafic”, ajungând în preajma imobilului nr.10, acesta a pierdut controlul asupra conducerii motocicletei și ieșind pe partea carosabilă, s-a tamponat de un obstacol, iar pasagera din spate Cunacova Xenia, cazând jos, fiind transportată la Institutul de Medicină Urgentă cu multiple politraumatisme, unde ulterior la 27.08.2019 a decedat, conform certificatului de deces nr. DC-IV 1768581 din 29.08.2019.

Urmare tamponării, pasagerei Cunacova Xenia, conform Raportului de expertiză judiciară nr. 2019103C1886 din 30.09.2019, i-au fost cauzate vătămări corporale grave, în rezultatul cărora, ultima a decedat.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia au declarat apeluri:

3.1. Procurorul, solicitând casarea parțială a acesteia în partea individualizării pedepsei, cu rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Grițco Andrei să-i fie stabilită pedeapsa în baza art.264 alin.(4) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

În motivarea apelului a invocat, că pedeapsa aplicată este prea blândă în sensul aplicării față de inculpat a prevederilor art.90 Cod penal, considerând că această soluție este una greșită și care nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Acuzatorul consideră că pedeapsa stabilită inculpatului este vădit neproportională celor comise și urmările produse, aplicată cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal.

3.2. A declarat apel suplimentar procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care lui Grițco Andrei să-i fie stabilită pedeapsa în baza art.264 alin.(4) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu

anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei 3 800 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

În argumentarea apelului a invocat că în cadrul urmăririi penale au fost suportate cheltuieli legate de petrecerea expertizelor judiciare și anume: raportul de expertiză medico-legală nr.201902D1996 din 17.09.2019 - 320 lei (f.d.88-89, vol. I) și raportul de expertiză medico-legală nr.201903C1886 din 30.09.2019 - 3 488 lei (f.d.55-59, vol. I).

3.3. Avocatul Prutean Lilian în numele succesorilor părții vătămate Cunacova Nina și Împărașel Eugeniu, solicitând casarea acesteia, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă.

În argumentarea apelului a invocat dezacordul său cu soluția instanței de fond, care a admis parțial acțiunea civilă privind încasarea prejudiciului material cât și prejudiciului moral. Concluzia instanței privind încasarea parțială prejudiciului moral este una incorectă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2020, apelul declarat de către partea apărării a fost respins ca nefondat, admise apelurile declarate de către partea acuzării, casată parțial sentința, în partea cheltuielilor judiciare și pedepsei penale, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

În baza art.90¹ Cod penal, executarea pedepsei închisorii stabilite inculpatului Grișco Andrei a fost suspendată parțial, prima parte a pedepsei stabilite, perioada de 2 ani închisoare, se va executa în penitenciar de tip deschis, iar cealaltă parte, de 2 ani închisoare, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare pentru perioada de probațiune de 2 ani.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. În motivarea soluției pronunțate, instanța de apel a menționat că prezenta cauză a fost judecată de către prima instanță conform procedurii prevăzute de art.364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate la faza urmăririi penale, conform cererii depuse personal până la începerea cercetării judecătorești de către inculpat.

Instanța de apel a statuat că acțiunile inculpatului corect au fost încadrate juridic de către prima instanță în baza art.264 alin.(4) Cod penal, însă la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de criteriile de individualizare a acesteia, menționând că pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Referitor la pedeapsă, instanța de apel a apreciat că există temei legal pentru casarea sentinței întrucât, la soluționarea chestiunii respective nu s-a acordat deplină eficiență dispozițiilor art.art.7, 61,75 Cod penal, pedeapsa stabilită de prima instanță fiind prea blândă în raport cu circumstanțele de drept și de fapt stabilite pe cauză, precum și reieșind din gravitatea faptei infracționale săvârșite de către inculpat.

Colegiul penal a conchis că, soluționând chestiunea privind stabilirea și individualizarea pedepsei urmează a se ține cont de gravitatea infracțiunii și pericolul social al faptei săvârșite de către inculpat, de personalitatea inculpatului, astfel, necesită un regim sancționator mai dur pentru a fi posibilă atingerea scopurilor pedepsei.

Subsecvent, instanța de apel a remarcat, că inculpatul a comis o infracțiune, care atentează la valorile protejate de legea penală - relațiile sociale cu privire la siguranța traficului rutier, cu atât mai mult a unor urmări grave, cum ar fi decesul victimei - circumstanță care nu putea fi neglijată de instanța de fond la constatarea oportunității

suspendării executării pedepsei.

Respectiv, instanța de apel, a reținut ca fiind întemeiate argumentele invocate de apelant și a constatat că, concluzia instanței de fond precum că, este posibilă corijarea inculpatului și prin aplicarea prevederilor art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a pedepsei, a fost una pripită, neîntemeiată și din aceste considerente o va exclude.

În consecință instanța de apel a conchis că, inculpatului urmează a i se stabili pedeapsa prin aplicarea prevederilor art.90¹ Cod penal, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, care va fi echitabilă și proporțională.

Cu privire la motivele invocate de procuror, având în susținere prevederile art.art.227, 228, 229, 143 Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că cheltuielile judiciare pentru efectuarea raportului de expertiză medico-legală nr.201902D1996 din 17.09.2019 și raportului de expertiză medico-legală nr.201903C1886 din 30.09.2019, în mărime de 3 800 lei, urmează a fi suportate de inculpat.

Referitor la acțiunea civilă înaintată, instanța de apel a remarcat faptul că în acest sens, soluția instanței de fond este una justificată, și anume în partea dispunerii încasării prejudiciului moral în sumă de 600 000 lei, din contul inculpatului în beneficiul succesorilor părții vătămate, instanța de apel a reținut că instanța de fond întemeiat a concluzionat că suma de 600 000 lei este o despăgubire echitabilă pentru daune morale cauzate succesorilor părții vătămate.

Cu referire la prejudiciul material solicitat, instanța de apel a reținut că, soluția instanței de fond este corectă, or, prejudiciul material a fost parțial probat prin bonul de achitare pentru înhumare și autorizația nr.047668D în sumă de 1 051 lei (f.d.74, vol. II), obligația achitării sumei de 120 lei anual pentru îngrijirea cimitirului (verso f.d.74, vol. II), alte servicii funerare în sumă de 3 190 lei (verso f.d.75, vol. II), chitanța nr.40025 în sumă de 1 268 lei și memo cu notițe (f.d.75, vol. II), două copii de pe chitanțe prin care se probează achitarea serviciilor de asistență juridică în mărime de 18 000 lei, iar partea apărării a recunoscut prejudiciul material în sumă de 23 509 lei.

Astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a încasat suma de 23 629 lei, ca fiind confirmată prin înscrisurile anexate.

La fel, instanța de apel a considerat că, solicitarea apărării privind încasarea despăgubirii pentru pierderea întreținătorului în mărime de 4 770 lei lunar în beneficiul dnei Nina Cunacova, până la decesul acesteia, or, nu s-a probat că mama părții vătămate era la întreținerea acesteia sau defuncta Xenia Cunacova întreținea careva persoane care, ulterior, după decesul ultimei, sunt întreținute de către Nina Cunacova, fapt pentru care legal a fost respinsă această cerință.

5. Avocatul Babcsinschi Nelly în numele inculpatului, invocând temeiul pentru recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, contestă decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă neprivativă de libertate.

În motivarea recursului declarat a menționat că soluția instanței de apel în latura penală, în partea individualizării pedepsei penale, este prea aspră întrucât instanța urma să ia în considerație circumstanțele atenuante pe caz, recunoașterea vinovăției, căința sinceră cât și examinarea cauzei în procedura simplificată.

Subliniază că, la stabilirea pedepsei instanța trebuie să țină cont de scopul legii penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și

prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Consideră că, în speță este posibilă suspendarea integrală a executării pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității ca în termenul de probațiune, prin comportament exemplar și muncă cinstită să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat și va oferi o mai bună protecție intereselor societății, decât izolarea lui Grițco Andrei de societate.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință procurorul, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsite de temeiuri legale, deoarece instanța de apel și-a motivat corect soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art.art.61, 75, 85 Cod penal, în privința individualizării pedepsei stabilite inculpatului, or, în cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru inculpatul care a comis această infracțiune, luând în considerație regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului și duratei pedepsei.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din textul recursului, Colegiul penal constată că recurentul indică în calitate de temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile pct.10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, în sensul că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În susținerea acestei concluzii, examinând motivele invocate în recursul ordinar, Colegiul penal constată că prin acestea se expune o opinie critică asupra modalității de individualizare a pedepsei, precum și cele ce țin de executarea acesteia.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal atestă că motivul și temeiul de recurs invocat de către recurent, nu și-a găsit confirmarea, în speță nefiind constată eroarea de drept invocată.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma argumentelor invocate de recurent, Colegiul penal menționează, că potrivit art.75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de

circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține că, persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Potrivit art.90 alin.(1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, *instanța de judecată*, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, *ea poate* dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai decît în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune.

Astfel, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Astfel, instanța de apel corect a reținut că inculpatul a comis infracțiunea prevăzută la art.264 alin.(4) Cod penal, care potrivit art.16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, prin urmare instanța de apel a motivat irraționalitatea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, în speță inculpatul beneficiind deja de suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoare.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal conchide că instanță de apel, stabilind noile limite ale pedepselor, conform art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, corect a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, dintre care inculpatul urmează să execute real doar 2 ani, în rest fiind dispusă suspendarea condiționată pentru perioada de probațiune de 2 ani.

Totodată, instanță de recurs consideră că, în speță, instanță de apel a respectat cerințele de motivare referitor la procedura executării pedepsei de către inculpat, or nu pot fi neglijate consecințele irecuperabile care au survenit decesul unei persoane tinere.

Tot aici, Colegiul penal ține să menționeze că, inculpatul a comis o infracțiune, care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală – viață și sănătatea persoanei, or, dreptul la viață al oricărei persoane prevăzut de art.2 CEDO prevalează asupra altor drepturi, iar Curtea Europeană acordă dreptului la viață o semnificație cu totul aparte situându-l printre articolele primordiale ale Convenției.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel corect și legal a stabilit pedeapsa inculpatului, precum și modalitatea de executare a acesteia, motivându-și în mod temeinic

soluția în acest sens, iar argumentele recurentului cu privire la aplicarea art.90 Cod penal sunt declarative, deoarece nu conțin o motivare a solicitărilor cu referire la circumstanțe concrete ale cauzei.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că alegațiile recurentului cu privire la comiterea erorii de drept, individualizarea contrară prevederilor legale a pedepsei stabilite inculpatului, sunt vădit neîntemeiate, întrucât însăși recurentul nu a identificat și nu a expus în recurs care anume prevederi legale au fost încălcate de către instanța de apel la individualizarea pedepsei.

Colegiul penal reiterează că, la stabilirea tipului, măsurii și modului de executare a pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.7, 16, 75-78, 84 Cod penal, soluția fiind motivată corespunzător circumstanțelor cauzei, corect concluzionând că scopul pedepsei poate fi atins doar cu executarea reală a unei părți din pedeapsa cu închisoare stabilite inculpatului Grițco Andrei, aceasta fiind proporțională și echitabilă faptei comise de către inculpat.

Prin urmare, Colegiul penal constată, că concluzia instanței de apel corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind motivată și aplicată în limitele legii, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Babcinschi Nelly în numele inculpatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Babcinschi Nelly în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 octombrie 2020, în cauza penală în privința inculpatului *Grițco Andrei xxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 12 august 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena